

Tupa täynnä. Ako Turusen kokoon kutsuma kelkkailta keräsi Tahkon Safaritalolle yli 40 hengen yleisön.

Eipäs juupas. Eeva Pehkonen tivaa Hannu Pöllältä miten Kuopio meinaa tulla maanomistajien maille väkipakolla. Kuulolla Jauhaiset Seppo (vas) ja Arto (oik). Videokameraa suuntailee iisalmelainen Hannu Hyvönen.

Kelkkaillassa peräänkuulutettiin parempaa neuvottelukulttuuria

Velimatti Räsänen

Keskiviikkona saman katon alle poliisin valvonnassa koontuneet kelkkareittitajät, kelkkailijat ja maanomistajat vahvistettuina kuntapäätäjillä pystyivät yksimielisesti toteamaan ainakin sen, että tieto ei ole mennyt aivan perille asti. Ei puolin eikä toisin.

Tilaisuuden seremoniamestarina ollut **Ako Turunen** ilmoittautui vapaachtoisena mukaan jokaisen neuvottelutilaisuuteen, mikä kelkkareittien päältä täytyy pitää. – Kyllä tähän maailmanai- kaan ihmisten pitää pystyä sopimaan tällaiset asiat neuvottelemalla. Laitetaan reitti siihen paikkaan, missä sopii parhaiten olemaan, toppuut- teli Ako tiukimmin omiin näkökantoihinsa linnoittautuneita puhujia.

Anja Lappalainen Mur- tolahdesta ihmetteli, min- kä takia häneltä viedään vä- kipakolla maa, jossa hän ha- luaisi kasvattaa puuta ja jät- tää sen samaan tarkoitukseen myös jälkipolville. Lappa- lainen esitteli yksinkertaista reititematiikkaa sillä, et- tä kilometrin matkalla kuu- den metrin reitti vie yli puoli puoli hehtaaria maata.

Lappalainen arvosteli myös

reitittäjien neuvottelukulttu- uria, sillä tuvan pöytään oli pistetty paperi ja sanottu, et- tä pistä nimi alle, naapurisi- kin pisti. Vaikkei asia sitten totta ollutkaan.

Juankoskelainen **Eeva Pehkonen** nosti esiin toisen maanomistajien pelon. – Kuka vahtii, ettei virallis- tetuilla reiteillä ajella kesäai- kaan. Poliisi vai reitinpitäjä, tiedusti Pehkonen.

Kelkkaura ei ole rasite ku- ten virallinen reitti.

Poliisin edustajat vetäytyi- vät vastuusta saman tien ve- doten valvonnan vaikeuteen ja vähäisen työvoimaan. Poli- iisi ei voi jokaiselta mönki- jänkuljettajalta tai maastos- sa ajavalta mopoilijalta men- nä kysymään, että liekkö täl- lä varmasti ajelomaisensa maanomistajan lupa.

Pehkonen päätteli tästä, että reititöiden kesäinen käytön- valvonta jää maanomistajille. Pehkonen totesi, että kun rei- tit tiedetään, niille riittää myös kesäisiä käyttäjiä. Nykyisen lain ja asetuksen mukaan vi- rallinen kelkkareitti on viral- linen kelkkareitti vain lumise-

na aikana. Virallisuuden mää- rittelee reitin pitäjä joka omalla virallisella ilmoituksellaan sul- kee tai avaa reitin.

Virallinen reitti vähentäisi vahinkoja

Reittien virallistamisen tär- keyttä perusteltiin sillä, että näin suitsittaisiin myös kelk- kailijoiden tyhmyyden ja tuh- muuden aiheuttamia vahin- koja.

Vastaavasti reittejä tarjot- tiin maanomistajille kesäsi- kisi huoltoreiteiksi, peltotei- ksi ja esitettiinä etuna myös rajan aukaisua, kun reitti si- joitetaan kahden maanomis- tajan väliselle rajalle. Samal- la syntyi yhteinen huoltotie mahdollisille metsälöille.

Virallistaminen helpottaa myös virkamiehiä. Kelkkau- ra ei ole rasite kuten viralli- nen reitti, ja hyvässä lykyssä kelkkaura katkeaa kun yksin maanomistajista kieltää peli- paikalalla ajelun maillaan.

Tästä on esimerkki Nil- siässä, jossa kelkkaliikenne on kaupungin ylläpitämäl- lä reitillä on poikki Pajulah- den ja Nilsian kylän välil- lä. Virallista reittiä ei tarvit- se sopia avonaiseksi joka so- pimuskaudelle erikseen vaan se on ja pysyy.

Henry Mäklin, huolto- asema- ja päivittäistavara- kaupparyrittäjä Pajulahdesta pisti pöytään selkeitä luke- mia. Mäklinin mukaan kiin- ni mennyt kelkkareitti pu- dotti kelkkailijoilta yrityk- seen tulevan rahan kymme- nesosaan. Pajulahti on ollut monelle kelkkailijalle hyvä paikka lähteä liikkeelle koh- ti Tahkoa ja Rautavaaraa. Nyt kun Tahkolle johtava reitti on kiinni, ovat myös kelkkailijat poissa.

Kelkkailta päättyi parin tunnin tiukan keskustelun jälkeen ja kiivaimmat inttä- jät jäivät vielä tunniksi otta- maan selkoa asioista. Vielä ennen tilaisuuden loppua poli- iisi muistutti, että kelkalla ei ajeta tietä pitkin. Jos samaan paikkaan sattuu poliisipartio, niin sakkoo tulee hyvistä se- lityksistä huolimatta.

Kunnissa erilaisia lähestymistapoja

Nilsian kunnanvaltuuston pu- heenjohtaja **Jaakko Leskinen** vetosi Koillis-Savon laa- juisiin sopimuksiin, että rei- tit toteutetaan joka kunnas- sa. Leskinen totesi, että Nil- siässä ei kirvestä heitetä kai- voon, mutta rahasta on nussa ja kaikki eivät voi asettaa tu-

hansien eurojen hintalappu- ja maidensa läpi ajamisesta. Leskinen oli tyytyväinen si- tä, että Kuopio on ottanut ve- tovastuun reitiasiana.

Sakari Pentikäinen muis- tutti myös rahasta, sillä jul- kistetun suunnitelmaudjetin mukaan maanomistajakoh- taiset kertakorvaukset ovat vain muutamia satasia.

Rautavaaran kunnanjohta- ja **Unto Murto** muistutti, että neuvotteluteitse on Rautavaa- ralla päästy hyvään tulokseen ja kunnanhallituksen ensim- mäinen, Kuopion paimenkir- jeen mukainen päätös reivat- tiin oikaisun jälkeen siihen muotoon, ettei pakkokeino- ja kuten reititoimitusta käy- tetä maanomistajien tahdon vastaisesti.

Samanlaista kuopiolaistot- telemattomuutta osoitti Juan- kosken kaupunginhallitus luopumalla myös pakkokei- noista ja painottamalla neu- votteluratkaisun merkitystä reittien virallistamisessa.

Kuopion esityksen hen- ki on se, että elleivät neuvot- telut maanomistajien kans- sa johda tuloksiin, sitten teh- dään reitti vaikka väkisin. Uudesta maastoliikennelait- ta ja sen eroavaisuuksista ny- kyisen lain kanssa päättää uusi eduskunta.

Kommentti

Kielimuuri murenee

Jossain vaiheessa tuntui, että kelkkojen reitittäjät ja kelkka- reittien virallistamisen vastusta- jat puhuvat eri kielillä. Kumpikin haastoi suomea ja savoo, mutta markkinointikielillä tarjonta ja kysyntä eivät kohdanneet. Kes- kiviikon kelkkaillassa Nilsissä tapahtui ihmeellistä lähentymsi- tä, nyt kuulosti siltä, että reitittä- jät ymmärsivät, että reittien vas- tustajia oli jossain vaiheessa koh- deltu väärin.

Kiitos Turus Akon, kokous pysyi raameissaan, sillä keski- viikon kaltaisessa kohtaamises- sa voi syntyä äkkiä piha-alueel- le ohtaanlyöntikiilpailut. Kat- santokanta on kapea silloin, kun on kysymyksessä oma omitui- nen maa tai vapaa-ajan harras- tustelut maanomistajien kans- sa johda tuloksiin, sitten teh- dään reitti vaikka väkisin. Uudesta maastoliikennelait- ta ja sen eroavaisuuksista ny- kyisen lain kanssa päättää uusi eduskunta.

Kokous toi reitittäjien tietoon

nähtävästi sellaisia epäkohtia, joita he eivät tieneet olevan ole- massakaan. Onnetonta neuvotte- lukulttuuria haukuttiin ja tiedon sanottiin menneen silloin peril- le, jos nimi oli esittelytilaisuus- den osallistujaluettelossa.

Reittien alle jäävästä maasta ei makseta sitä hintaa, millä korva- taan esimerkiksi golfkenttien ra- kentamiseen tarvittavaa maata tai tontteja. Kelkkailu on talvel- la pakollista, mutta maasta ei voi- da maksaa. Ihmetys maanomis- tajalle on se, että toisen maalle voi tulla tekemään bisnestä, kor- vaamatta siitä mitään. Onnistuu- ko sama homma missään muus- sa lajissa?

Taloudellisella puolella ky- symys kuuluu, että paljonko kelkkailijat jättävät rahaa reitil- le ja reitillä varrella oleviin yri- tyksiin. Vastustajat vähättelevät summaa, puolustelijat puoles- taan pumppaavat siihen enem- män odotuksia.

Pajulahden Shellin Henk-

ka heitti ihan oikeita numeroi- ta esille ja näitä euromääriä kai- vattaisiin myös muilta yrittäjiltä. Näin saataisiin syntymään koka- naiskuva kelkkailun kokonaista- loudellisesta merkityksestä Koil- lis-Savon ja Nilsian matkailulle. Idea on ihan vapaa käytettäväk- si vaikka Koillis-Savon kehitys Oy:n seuraavaksi tutkimushank- keeksi.

Kelkkaillan perusteella näyt- tää siltä, että reititihankkeen tii- moilta käydään vielä useita neu- votteluja. Näyttää myös siltä, et- tä ne neuvottelut käydään aikai- sempaa paremman ilmapirrin vallitessa.

Ai niin, yksi asia meinasi unohtua. Meijerinrannan ja Simolan välillä ihmetellään sitä, miksi yl- lättävän moni jäällä ajava kelk- ka hävittää kuvan digitelkkaris- ta. Poikkeuksena ovat poliisin kelkat, ne eivät vie kuvaa men- nessään.

VELIMATTI RÄSÄNEN